

Міжнародная
Канвенцыя

I. Агульныя палажэнні

II. Органы Канвенцыі

III. Ахова нематэрыяльнай
культурнай спадчыны
на нацыянальным узроўні

IV. Ахова нематэрыяльнай
культурнай спадчыны
на міжнародным узроўні

V. Міжнароднае
супрацоўніцтва
і дапамога

VI. Фонд нематэрыяльнай
культурнай спадчыны

VII. Доклады

VIII. Пераходныя палажэнні

IX. Заключныя палажэнні

АБ АХОВЕ НЕМАТЭРЫЯЛЬнай КУЛЬТУРнай СПАДЧЫНЫ

Генеральная канферэнцыя Арганізацыі Аб'яднаных Нацый па пытаннях адукацыі, навукі і культуры, названая ніжэй ЮНЕСКА, якая сабралася ў Парыжы з 29 верасня па 17 кастрычніка 2003 г. на сваю трыццаць другую сесію,

спасылаючыся на існуючыя міжнародна-прававыя акты аб правах чалавека, у прыватнасці на Усеагульную дэкларацыю правоў чалавека 1948 г., Міжнародны пакт аб эканамічных, сацыяльных і культурных правах 1966 г. і Міжнародны пакт аб грамадзянскіх і палітычных правах 1966 г.,

усведамляючы важнае значэнне нематэрыяльнай культурнай спадчыны ў якасці крыніцы культурнай разнастайнасці і гарантыі ўстойлівага развіцця, што падкрэсліваецца ў Рэкамендацыі ЮНЕСКА аб захаванні фальклору 1989 г., ва Усеагульнай дэкларацыі ЮНЕСКА аб культурнай разнастайнасці 2001 г. і ў Стамбульскай дэкларацыі 2002 г., прынятай на трэцяй сустрэчы за круглым сталом міністраў культуры,

улічваючы цесную ўзаемазалежнасць паміж нематэрыяльнай культурнай спадчынай і матэрыяльнай культурнай і прыроднай спадчынай,

прызнаючы, што працэсы глабалізацыі і сацыяльных пераўтварэнняў, ствараючы ўмовы для аднаўлення дыялога паміж супольнасцямі, разам з тым з'яўляюцца, як і з'ява нецягпымасці, крыніцамі сур'ёзнай пагрозы дэградацыі, знікнення і разбурэння, якая навісла над нематэрыяльнай культурнай спадчынай, у прыватнасці ў выніку недахопу сродкаў для аховы такой спадчыны,

усведамляючы ўсеагульнае імкненне забяспечыць ахову нематэрыяльнай культурнай спадчыны чалавецтва і маючы ў сувязі з гэтым агульную заклапочанасць,

прызнаючы, што супольнасці, у тым ліку карэнныя супольнасці, групы і, у некаторых выпадках, прыватныя асобы адыгрываюць важную ролю ў стварэнні, ахове, захаванні і ўзнаўленні нематэрыяльнай культурнай спадчыны, узбагачаючы тым самым культурную разнастайнасць і спрыяючы творчасці чалавека,

адзначаючы вялікае значэнне дзейнасці ЮНЕСКА па распрацоўцы нарматыўных актаў, накіраваных на абарону культурнай спадчыны, у прыватнасці Канвенцыі аб ахове сусветнай культурнай і прыроднай спадчыны 1972 г.,

адзначаючы далей, што сёння не існуе ніякага шматбаковага прававога акта, які мае абавязковую сілу і тычыцца аховы нематэрыяльнай культурнай спадчыны,

лічачы, што дзеючыя міжнародныя пагадненні, рэкамендацыі і рэзалюцыі аб культурнай і прыроднай спадчыне неабходна ўзбагаціць і эфектыўна дапоўніць новымі палажэннямі, якія тычацца нематэрыяльнай культурнай спадчыны,

улічваючы неабходнасць больш глыбокага ўсведамлення, асабліва сярод маладых пакаленняў, важнасці нематэрыяльнай культурнай спадчыны і яе аховы,

мяркуючы, што ў духу супрацоўніцтва і ўзаемадапамогі міжнародная супольнасць разам з дзяржавамі-ўдзельніцамі дадзенай Канвенцыі павінна садзейнічаць ахове такой спадчыны,

нагадваючы аб праграмах ЮНЕСКА па нематэрыяльнай культурнай спадчыне, у прыватнасці абвяшчэнні шэдэўраў вуснай і нематэрыяльнай спадчыны чалавецтва,

прымаючы да ўвагі неацэнную ролю нематэрыяльнай культурнай спадчыны ў якасці фактару, які спрыяе збліжэнню, абменам і ўзаемаразуменню паміж людзьмі,

прымае сямнаццатага кастрычніка 2003 года дадзеную Канвенцыю.

■ I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

I. Агульныя палажэнні

Артыкул 1 – Мэты Канвенцыі

Мэтамі дадзенай Канвенцыі з'яўляюцца:

ахова нематэрыяльнай культурнай спадчыны;

павага да нематэрыяльнай культурнай спадчыны адпаведных супольнасцей, груп і прыватных асоб;

прыцягненне ўвагі на мясцовым, нацыянальным і міжнародным узроўнях да важнасці нематэрыяльнай культурнай спадчыны і яе ўзаемнага прызнання;

міжнароднае супрацоўніцтва і дапамога.

Артыкул 2 – Вызначэнні

Для мэтай дадзенай Канвенцыі

1. «Нематэрыяльная культурная спадчына» азначае практыкі, формы падачы і выражэння, веды і навыкі, – а таксама звязаныя з імі інструменты, аб'екты, артэфакты і культурныя прасторы, – прызнаныя супольнасцямі, групамі і, у некаторых выпадках, асобнымі людзьмі ў якасці часткі іх культурнай спадчыны. Такая нематэрыяльная культурная спадчына, якая перадаецца ад пакалення да пакалення, пастаянна ўзнаўляецца супольнасцямі і групамі ў залежнасці ад навакольнага ім асяроддзя, іх узаемадзеяння з прыродай і іх гісторыяй, і фарміруе ў іх пачуццё ідэнтычнасці і пераемнасці, садзейнічаючы тым самым павазе да культурнай разнастайнасці і творчасці чалавека. Для мэтай дадзенай Канвенцыі прымаецца да ўвагі толькі тая нематэрыяльная культурная спадчына, якая стасуецца з існуючымі міжнародна-прававымі актамі па правах чалавека і патрабаваннямі ўзаемнай павягі паміж супольнасцямі, групамі і прыватнымі асобамі, а таксама ўстойлівага развіцця.

2. «Нематэрыяльная культурная спадчына», як яна вызначана ў пункце 1 вышэй, выяўляецца, у прыватнасці, у наступных абласцях:

- a) вусныя традыцыі і формы выражэння, якія ўключаюць мову ў якасці носьбіта нематэрыяльнай культурнай спадчыны;
- b) выканальніцкія мастацтвы;
- c) звычаі, абрады, святы;
- d) веды і сацыяльныя практыкі, якія адносяцца да прыроды і сусвету;
- e) веды і навыкі, звязаныя з традыцыйнымі рамёствамі.

3. «Ахова» азначае прыняцце мер з мэтай забеспячэння жыццяздольнасці нематэрыяльнай культурнай спадчыны, уключае

II. Органы Канвенцыі

яе ідэнтыфікацыю, дакументаванне, даследаванне, захаванне, абарону, папулярызацыю, павышэнне яе ролі, перадачу, галоўным чынам з дапамогай фармальнай і нефармальнай адукацыі, а таксама рэвіталізацыю розных аспектаў такой спадчыны.

4. «Дзяржавы-ўдзельніцы» азначаюць дзяржавы, якія звязаныя дадзенай Канвенцыяй і ў дачыненні да якіх Канвенцыя ўвайшла ў сілу.

5. Дадзеная Канвенцыя прымяняецца *mutatis mutandis* да тэрыторый, указаных у артыкуле 33, якія становяцца яе ўдзельнікамі на ўмовах, вызначаных гэтым артыкулам. Выраз «дзяржавы-ўдзельніцы» адносіцца таксама да такіх тэрыторый.

Артыкул 3 – Сувязь з іншымі міжнародна-прававымі актамі

Нішто ў дадзенай Канвенцыі не можа быць вытлумачана як:

а) тое, што змяняе статус або памяншае ўзровень аховы каштоўнасцей, якія прызнаны сусветнай спадчынай у рамках Канвенцыі аб ахове культурнай і прыроднай спадчыны 1972 г. і з якімі непасрэдна звязаны той ці іншы элемент нематэрыяльнай культурнай спадчыны; або

б) тое, што закранае правы і абавязацельствы дзяржаў-удзельніц, якія вынікаюць з любых міжнародна-прававых актаў, што адносяцца да правоў на інтэлектуальную ўласнасць або да выкарыстання біялагічных і экалагічных рэсурсаў, удзельнікамі якіх яны з'яўляюцца.

II. ОРГАНЫ КАНВЕНЦЫІ

Артыкул 4 – Генеральная асамблея дзяржаў-удзельніц

1. Сапраўдным засноўваецца Генеральная асамблея дзяржаў-удзельніц, названая ніжэй «Генеральная асамблея». Генеральная асамблея з'яўляецца паўнаўладным органам дадзенай Канвенцыі.

2. Генеральная асамблея збіраецца на чарговыя сесіі адзін раз у два гады. Яна можа збірацца на пазачарговыя сесіі, калі прымае такое рашэнне, альбо па просьбе Міжрадавага камітэта па ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны, альбо па просьбе не менш адной трэці дзяржаў-удзельніц.

3. Генеральная асамблея прымае свае Правілы працэдур.

Артыкул 5 – Міжурадавы камітэт па ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны

1. Сапраўдным пры ЮНЕСКА засноўваецца Міжурадавы камітэт па ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны, названы ніжэй «Камітэт». Камітэт складаецца з прадстаўнікоў 18 дзяржаў-удзельніц, абраных дзяржавамі-ўдзельніцамі, якія сабраліся на Генеральную асамблею, пасля ўступлення дадзенай Канвенцыі ў сілу ў адпаведнасці з артыкулам 34.

2. Колькасць дзяржаў-членаў гэтага Камітэта будзе павялічана да 24, калі колькасць дзяржаў-удзельніц Канвенцыі дасягне 50.

Артыкул 6 – Выбары і тэрмін паўнамоцтваў дзяржаў-членаў Камітэта

1. Выбары дзяржаў-членаў Камітэта ажыццяўляюцца ў адпаведнасці з прынцыпамі справядлівага геаграфічнага размеркавання і справядлівай ратацыі.

2. Дзяржавы-члены Камітэта выбіраюцца на чатырохгадовы тэрмін дзяржавамі-ўдзельніцамі Канвенцыі, якія сабраліся на Генеральную асамблею.

3. Аднак тэрмін паўнамоцтваў паловы дзяржаў-членаў Камітэта, абраных у ходзе першых выбараў, складае два гады. Гэтыя дзяржавы вызначаюцца жараб'ёўкай у час першых выбараў.

4. Кожныя два гады Генеральная асамблея напалову абнаўляе склад дзяржаў-удзельніц Камітэта.

5. Яна таксама выбірае такую колькасць дзяржаў-членаў Камітэта, якая неабходная для запаўнення вакантных месцаў.

6. Дзяржава-член Камітэта не можа быць выбрана на два тэрміны паўнамоцтваў запар.

7. Дзяржавы-члены Камітэта падбіраюць у якасці сваіх прадстаўнікоў асоб, якія валодаюць кампетэнцыяй у розных абласцях нематэрыяльнай культурнай спадчыны.

Артыкул 7 – Функцыі Камітэта

Не перашкаджаючы іншым яго абавязкам, устаноўленым існуючай Канвенцыяй, функцыі Камітэта заключаюцца ў наступным:

- а) садзейнічанне дасягненню мэтай Канвенцыі, заахвочванне і забеспячэнне маніторынга яе выканання;

- b) ажыццяўленне кансультацый адносна лепшых практык і падрыхтоўка рэкамендацый аб мерах па ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны;
- c) падрыхтоўка і прадстаўленне на зацвярджэнне Генеральнай асамблеі праекта плана выкарыстання сродкаў Фонду ў адпаведнасці з артыкулам 25;
- d) пошук шляхоў павелічэння рэсурсаў Фонду і прыняцце з гэтай мэтай неабходных мер у адпаведнасці з артыкулам 25;
- e) падрыхтоўка і вынясенне на зацвярджэнне Генеральнай асамблеі аператыўнага кіраўніцтва па выкананні Канвенцыі;
- f) разгляд у адпаведнасці з артыкулам 29 дакладаў дзяржаў-удзельніц і іх рэзюмаванне для Генеральнай асамблеі;
- g) разгляд заявак, прадстаўленых дзяржавамі-ўдзельніцамі, і прыняцце рашэнняў у адпаведнасці з распрацаванымі Камітэтам і зацверджанымі Генеральнай асамблеяй аб'ектыўнымі крытэрыямі, якія адносяцца да:
 - i) уключэння ў спісы і адбору прапаноў, узгаданых у артыкулах 16, 17 і 18;
 - ii) аказанне міжнароднай дапамогі ў адпаведнасці з артыкулам 22.

Артыкул 8 – Метады работы Камітэта

1. Камітэт падсправаздачны Генеральнай асамблеі. Ён прадстаўляе ёй даклады аб усёй сваёй дзейнасці і рашэннях, якія прымае.
2. Камітэт прымае свае Правілы працэдуры большасцю, якая складае дзве трэці яго членаў.
3. Камітэт можа ствараць на часовай аснове спецыяльныя кансультацыйныя органы, якія ён палічыць неабходнымі для выканання задачы, што стаіць перад ім.
4. Камітэт можа запрашаць на свае пасяджэнні любыя дзяржаўныя або няўрадавыя арганізацыі, а таксама любых прыватных асоб, якія валодаюць прызнанай кампетэнцыяй у розных абласцях нематэрыяльнай культурнай спадчыны, з мэтай правядзення з імі кансультацый па канкрэтных пытаннях.

Артыкул 9 – Акрэдытацыя кансультацыйных арганізацый

III. Ахова нематэрыяльнай культурнай спадчыны на нацыянальным узроўні

1. Камітэт уносіць на разгляд Генеральнай асамблеі прапановы аб акрэдытацыі няўрадавых арганізацый, якія валодаюць прызнанай кампетэнцыяй у сферы нематэрыяльнай культурнай спадчыны. У адносінах да Камітэта гэтыя арганізацыі выконваюць кансультацыйныя функцыі.
2. Камітэт таксама выносіць на разгляд Генеральнай асамблеі прапановы аб крытэрыях і ўмовах указанай акрэдытацыі.

Артыкул 10 – Сакратарыят

1. Сакратарыят ЮНЕСКА аказвае дапамогу Камітэту.
2. Сакратарыят рытуе дакументацыю для Генеральнай асамблеі і Камітэта, а таксама праекты парадку дня іх пасяджэнняў і забяспечвае выкананне рашэнняў, якія яны прымаюць.

III. АХОВА НЕМАТЭРЫЯЛЬНАЙ КУЛЬТУРНАЙ СПАДЧЫНЫ НА НАЦЫЯНАЛЬНЫМ УЗРОЎНІ

Артыкул 11 – Роля дзяржаў–ўдзельніц

Кожнай дзяржаве–ўдзельніцы належыць:

- а) прымаць неабходныя меры для забеспячэння аховы нематэрыяльнай культурнай спадчыны, наяўнай на яе тэрыторыі;
- в) у рамках мер па ахове, указаных у пункце 3 артыкула 2, ідэнтыфікаваць і вызначаць розныя элементы нематэрыяльнай культурнай спадчыны, наяўнай на яе тэрыторыі, пры ўдзеле супольнасцей, груп і адпаведных няўрадавых арганізацый.

Артыкул 12 – Пералікі

1. Для забеспячэння ідэнтыфікацыі з мэтай аховы кожная дзяржава–ўдзельніца з улікам існуючай сітуацыі складае адзін або некалькі пералікаў нематэрыяльнай культурнай спадчыны, якая існуе на яе тэрыторыі. Такія пералікі неабходна рэгулярна абнаўляць.
2. Прадстаўляючы на перыядычнай аснове свой даклад Камітэту, згодна з артыкулам 29, кожная дзяржава–ўдзельніца паведамляе адпаведную інфармацыю па гэтых пераліках.

Артыкул 13 – Іншыя меры па ахове

Для забеспячэння аховы, развіцця і павышэння ролі нематэрыяльнай культурнай спадчыны, наяўнай на яе тэрыторыі, кожная дзяржава-ўдзельніца прыкладае намаганні з мэтай:

- a) прыняцця агульнай палітыкі, накіраванай на павышэнне ролі нематэрыяльнай культурнай спадчыны ў грамадстве і ўключэнне аховы гэтай спадчыны ў праграмы планавання;
- b) вызначэння або стварэння аднаго або некалькіх кампетэнтных органаў па ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны, наяўнай на яе тэрыторыі;
- c) садзейнічання навуковым, тэхнічным і мастацтвазнаўчым даследаванням, а таксама распрацоўкі навукова-даследчых метадалогій з мэтай эфектыўнай аховы нематэрыяльнай культурнай спадчыны, у прыватнасці нематэрыяльнай культурнай спадчыны, якая знаходзіцца ў небяспецы;
- d) прыняцця адпаведных юрыдычных, тэхнічных, адміністрацыйных і фінансавых мер, накіраваных на:
 - i) садзейнічанне стварэнню або ўмацаванню ўстаноў па падрыхтоўцы кадраў у вобласці кіравання нематэрыяльнай культурнай спадчынай, а таксама перадачы гэтай спадчыны праз форуму і прастору, прызначаныя для яе прадстаўлення і выражэння;
 - ii) забеспячэнне доступу да нематэрыяльнай культурнай спадчыны пры прытрымцы прынятай практыкі, якая вызначае парадак доступу да тых або іншых аспектаў такой спадчыны;
 - iii) стварэнне ўстаноў, якія займаюцца дакументацыяй па нематэрыяльнай культурнай спадчыне, і палягчэнне доступу да іх.

Артыкул 14 – Адукацыя, павышэнне дасведчанасці грамадскасці і ўмацаванне патэнцыялу

Кожная дзяржава-ўдзельніца, карыстаючыся ўсімі наяўнымі ў яе распараджэнні сродкамі, прыкладае намаганні, накіраваныя на:

- a) забеспячэнне прызнання, павагі і павышэнне ролі нематэрыяльнай культурнай спадчыны ў грамадстве, у прыватнасці, пры дапамозе:
 - i) праграм у сферы адукацыі, павышэнні дасведчанасці і інфармаванні грамадскасці, у прыватнасці моладзі;

- ii) канкрэтных праграм у вобласці адукацыі і падрыхтоўкі кадраў, прызначаных для адпаведных супольнасцей і груп;
 - iii) мерапрыемстваў па ўмацаванню патэнцыялу ў вобласці аховы нематэрыяльнай культурнай спадчыны, звязаных, у прыватнасці, з пытаннямі кіравання і навуковых даследаванняў;
 - iv) нефармальных спосабаў перадачы ведаў;
- b) інфармаванне грамадскасці аб небяспехах, якія пагражаюць такой спадчыне, а таксама аб мерапрыемствах, што ажыццяўляюцца для выканання Канвенцыі;
- c) садзейнічанне адукацыі па пытаннях аховы прыродных прастораў і памятных месцаў, існаванне якіх неабходна для выражэння нематэрыяльнай культурнай спадчыны.

Артыкул 15 – Удзел супольнасцей, груп і прыватных асоб

У рамках сваёй дзейнасці па ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны кожная дзяржава–ўдзельніца імкнецца забяспечыць па магчымасці самы шырокі ўдзел супольнасцей, груп і, у адпаведных выпадках, прыватных асоб, якія займаюцца стварэннем, захаваннем і перадачай такой спадчыны, а таксама актыўна далучаць іх да кіравання такой спадчынай.

IV. АХОВА НЕМАТЭРЫЯЛЬНАЙ КУЛЬТУРНАЙ СПАДЧЫНЫ НА МІЖНАРОДНЫМ УЗРОЎНІ

Артыкул 16 – Рэпрэзентатыўны спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны чалавецтва

1. Для забеспячэння большай нагляднасці нематэрыяльнай культурнай спадчыны, садзейнічання паглыбленню ўсведамлення яе значэння і заахвочвання дыялога на аснове павагі да культурнай разнастайнасці Камітэт, па прапанове адпаведных дзяржаў–удзельніц, складае, абнаўляе і публікуе Рэпрэзентатыўны спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны чалавецтва.

2. Камітэт распрацоўвае і прадстаўляе на зацвярджанне Генеральнай асамблеі крытэрыі складання, абнаўлення і публікацыі пазначанага Рэпрэзентатыўнага спіса.

Артыкул 17 – Спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны, якая патрабуе тэрміновай аховы

1. З мэтай прыняцця адпаведных мер па ахове Камітэт складае, абнаўляе і публікуе Спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны, якая патрабуе тэрміновай аховы, і ўключае такую спадчыну ў гэты Спіс па просьбе адпаведнай дзяржавы–ўдзельніцы.
2. Камітэт распрацоўвае і прадстаўляе на зацвярджэнне Генеральнай асамблеі крытэрыі складання, абнаўлення і публікацыі ўказанага Спіса.
3. У выпадках надзвычайнай тэрміновасці, аб'ектыўныя крытэрыі якіх зацвяржаюцца Генеральнай асамблеяй на аснове прапановы Камітэта, Камітэт можа пры кансультацыі з зацікаўленай дзяржавай–удзельніцай уключыць элемент адпаведнай спадчыны ў Спіс, згаданы ў пункце 1.

Артыкул 18 – Праграмы, праекты і мерапрыемствы па ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны

1. На аснове прапановы дзяржаў–удзельніц і ў адпаведнасці з распрацаванымі Камітэтам крытэрыямі, зацверджанымі Генеральнай асамблеяй, Камітэт праводзіць перыядычны адбор і садзейнічае ажыццяўленню нацыянальных, субрэгіянальных або рэгіянальных праграм, праектаў і мерапрыемстваў па ахове спадчыны, якія, на яго думку, найлепшым чынам адлюстроўваюць прынцыпы і мэты дадзенай Канвенцыі, з улікам асаблівых патрэб краін, што развіваюцца.
2. З гэтай мэтай Камітэт атрымлівае, разглядае і зацвярджае заяўкі на аказанне міжнароднай дапамогі, сфармуляваныя дзяржавамі–ўдзельніцамі для падрыхтоўкі такіх прапановы.
3. Камітэт суправаджае ажыццяўленне ўказаных праграм, праектаў і мерапрыемстваў распаўсюджваннем лепшых практык у формах, якія будуць ім вызначаны.

■ V. МІЖНАРОДНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА І ДАПАМОГА

Артыкул 19 – Супрацоўніцтва

1. Для мэт дадзенай Канвенцыі міжнароднае супрацоўніцтва ўключае, у прыватнасці, абмен інфармацыяй і вопытам, сумесныя ініцыятывы, а таксама стварэнне механізму аказання дапамогі дзяржавамі–удзельніцамі у іх намаганнях, накіраваных на ахову нематэрыяльнай культурнай спадчыны.

2. Без шкоды для палажэнняў іх нацыянальнага заканадаўства і норм звычайнага права і практыкі дзяржавы-ўдзельніцы прызнаюць, што ахова нематэрыяльнай культурнай спадчыны прадстаўляе агульную зацікаўленасць для чалавецтва, і з гэтай мэтай абавязваюцца супрацоўнічаць на двухбаковым, субрэгіянальным, рэгіянальным і міжнародным узроўнях.

Артыкул 20 – Мэты міжнароднай дапамогі

Міжнародная дапамога можа быць аказана з наступнымі мэтамі:

- a) ахова спадчыны, уключанай у Спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны, якая патрабуе тэрміновай аховы;
- b) падрыхтоўка пералікаў у адпаведнасці з артыкуламі 11 і 12;
- c) падтрымка праграм, праектаў і мерапрыемстваў, якія ажыццяўляюцца на нацыянальным, субрэгіянальным і рэгіянальным узроўнях і накіраваныя на ахову нематэрыяльнай культурнай спадчыны;
- d) усякай іншай мэты, якую Камітэт можа палічыць неабходнай.

Артыкул 21 – Формы міжнароднай дапамогі

Дапамога, якая аказваецца Камітэтам дзяржаве-ўдзельніцы, рэгламентуецца апэратыўным кіраўніцтвам, згаданым у артыкуле 7, а таксама пагадненнем, прадугледжаным у артыкуле 24 і можа прымаць наступныя формы:

- a) даследаванні, якія маюць дачыненне да розных аспектаў аховы;
- b) аказанне паслуг экспертаў і носьбітаў нематэрыяльнай культурнай спадчыны;
- c) падрыхтоўка неабходнага персаналу;
- d) распрацоўка нарматыўных і іншых мер;
- e) стварэнне і забеспячэнне функцыянавання інфраструктур;
- f) выдзяленне абсталявання і ноу-хау;
- g) іншыя формы фінансавай і тэхнічнай дапамогі, уключаючы, у пэўных выпадках, выдзяленне пазык пад нізкія працэнты і ахвяраванняў.

Артыкул 22 – Умовы аказання міжнароднай дапамогі

1. Камітэт устанаўлівае працэдуру разгляду заявак на міжнародную дапамогу і ўдакладняе такія аспекты пазначаных заявак, як меры, што прадугледжваюцца, неабходныя дзеянні і ацэнка звязаных з імі выдаткаў.
2. У тэрміновых выпадках заяўка на атрыманне дапамогі разглядаецца Камітэтам на прыкрытэтай аснове.
3. З мэтай прыняцця рашэння Камітэт праводзіць такія даследаванні і кансультацыі, якія ён лічыць неабходнымі.

Артыкул 23 – Заяўкі на міжнародную дапамогу

1. Кожная дзяржава-ўдзельніца можа прадставіць Камітэту заяўку на міжнародную дапамогу па ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны, якая знаходзіцца на яе тэрыторыі.
2. Такая заяўка можа быць таксама прадстаўлена сумесна дзвюма ці больш дзяржавамі-ўдзельніцамі.
3. У заяўку ўключаецца інфармацыя, прадугледжаная ў пункце 1 артыкула 22 і неабходная дакументацыя.

Артыкул 24 – Роля дзяржаў-удзельніц, якія з’яўляюцца бенефіцыярамі

1. У адпаведнасці з палажэннямі дадзенай Канвенцыі міжнародная дапамога, якая аказваецца, рэгулюецца пагадненнем паміж дзяржавай-удзельніцай, што з’яўляецца бенефіцыярам, і Камітэтам.
2. У якасці агульнага правіла, дзяржава-ўдзельніца, якая з’яўляецца бенефіцыярам, у залежнасці ад наяўных у яе карыстанні сродкаў, удзельнічае ў пакрыцці выдаткаў, звязаных з мерамі аховы, на якія выдзяляецца міжнародная дапамога.
3. Дзяржава-ўдзельніца, якая з’яўляецца бенефіцыярам, прадстаўляе Камітэту даклад аб выкарыстанні дапамогі, што аказваецца з мэтай аховы нематэрыяльнай культурнай спадчыны.

VI. ФОНД НЕМАТЭРЫЯЛЬНАЙ КУЛЬТУРНАЙ СПАДЧЫНЫ

VI. Фонд
нематэрыяльнай
культурнай спадчыны

Артыкул 25 – Характар і рэсурсы Фонду

1. Сапраўдным засноўваецца «Фонд нематэрыяльнай культурнай спадчыны», названы ніжэй «Фонд».
2. Гэты Фонд у адпаведнасці з Палажэннем аб фінансах ЮНЕСКА з'яўляецца мэтавым фондам.
3. Сродкі Фонду складаюцца з:
 - a) узносаў дзяржаў–удзельніц;
 - b) сродкаў, асігнаваных з гэтай мэтай Генеральнай канфэрэнцыяй ЮНЕСКА;
 - c) узносаў, ахвяраванняў або завешчанай маёмасці, якія могуць быць выдзелены:
 - i) іншымі дзяржавамі;
 - ii) арганізацыямі і праграмамі сістэмы Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, у прыватнасці Праграмай развіцця Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і іншымі міжнароднымі арганізацыямі;
 - iii) дзяржаўнымі ці прыватнымі органамі ці асобамі;
 - d) любых працэнтных налічэнняў на сродкі гэтага Фонду;
 - e) сум збораў і паступленняў ад мерапрыемстваў, арганізаваных на карысць Фонду;
 - f) усякіх іншых сродкаў, прадугледжаных Палажэннем аб Фондзе, распрацаваным Камітэтам.
4. Камітэт прымае рашэнні аб выкарыстанні сродкаў на аснове кіруючых указанняў Генеральнай асамблеі.
5. Камітэт можа прымаць узносы і дапамогу ў іншых формах, прызначаных для агульных або канкрэтных мэтаў, звязаных з пэўнымі праектамі, пры ўмове, што такія праекты ўхвалены Камітэтам.
6. Унясенне ўзносаў у Фонд не можа суправаджацца ніякімі палітычнымі, эканамічнымі або іншымі ўмовамі, не сумяшчальнымі з мэтамі, якія пераследуюцца дадзенай Канвенцыяй.

Артыкул 26 – Узносы дзяржаў–удзельніц у Фонд

1. Без шкоды для любога добраахвотнага ўзносу дзяржавы–ўдзельніцы дадзенай Канвенцыі абавязваюцца ўносіць у Фонд не радзей як раз у два гады ўзнос, сума якіх, вылічаная па адзінай працэнтнай стаўцы, што прымяняецца для ўсіх дзяржаў, вызначаецца Генеральнай асамблеяй. Рашэнне Генеральнай асамблеі па гэтым пытанні прымаецца большасцю прысутных і ўдзельнікаў галасавання дзяржаў–удзельніц, якія не зрабілі заявы, прадугледжанай у пункце 2 гэтага артыкула. Ні ў якім выпадку пазначаны ўзнос дзяржавы–ўдзельніцы не перавышае 1 % яе ўзносу ў звычайны бюджэт ЮНЕСКА.

2. Аднак кожная дзяржава, узгаданая ў артыкулах 32 або 33 дадзенай Канвенцыі, можа на момант здачы на захаванне сваёй ратыфікацыйнай граматы ці дакумента аб прыняцці, зацвярджэнні або далучэнні зрабіць заяву, што яна не будзе звязаная палажэннямі пункта 1 гэтага артыкула.

3. Дзяржава–ўдзельніца дадзенай Канвенцыі, якая зрабіла заяву, прадугледжаную ў пункце 2 гэтага артыкула, прыкладае намаганні для таго, каб адклікаць сваю заяву, паведаміўшы пра гэта Генеральнаму дырэктару ЮНЕСКА. Аднак адкліканне заявы ўваходзіць у сілу ў адносінах да ўзносу, належнага ад гэтай дзяржавы, толькі з даты адкрыцця наступнай сесіі Генеральнай асамблеі.

4. Для таго, каб камітэт мог эфектыўна планаваць сваю дзейнасць, узнос дзяржаў–удзельніц дадзенай Канвенцыі, якія зрабілі заявы, прадугледжаныя ў пункце 2 гэтага артыкула, павінны ўносіцца на рэгулярнай аснове не радзей чым раз у два гады, і павінны па магчымасці набліжацца да сумы узносаў, якія яны павінны былі б уносіць у тым выпадку, калі б яны былі звязаны палажэннямі пункта 1 гэтага артыкула.

5. Усякая дзяржава–ўдзельніца дадзенай Канвенцыі, якая мае запазчанасць па сваім абавязковым ці добраахвотным узносам за бягучы год і каляндарны год, які непасрэдна папярэднічае яму, не можа быць абрана членам Камітэта; гэта палажэнне не прымяняецца ў дачыненні да першых выбараў. Паўнамоцтвы такой дзяржавы, якая ўжо з'яўляецца членам Камітэта, заканчваюцца ў момант любых выбараў, прадугледжаных у артыкуле 6 дадзенай Канвенцыі.

Артыкул 27 – Дадатковыя добраахвотныя ўзнос у Фонд

Дзяржавы–ўдзельніцы, якія жадаюць унесці добраахвотныя ўзнос, якія з'яўляюцца дадатковымі ў дачыненні да прадугледжаных у артыкуле 26, інфармуюць аб гэтым Камітэт як мага хутчэй, для таго, каб ён мог адпаведным чынам планаваць сваю дзейнасць.

Артыкул 28 – Міжнародныя кампаніі па збору сродкаў

Дзяржавы–ўдзельніцы па магчымасці аказваюць падтрымку міжнародным кампаніям па збору сродкаў для Фонду, якія арганізуюцца пад эгідай ЮНЕСКА.

VII. Доклады

VIII. Пераходныя палажэнні

■ VII. ДОКЛАДЫ

Артыкул 29 – Доклады дзяржаў–удзельніц

Дзяржавы–ўдзельніцы падаюць Камітэту ў форме і з перыядычнасцю, якія вызначаюцца Камітэтам, даклады аб заканадаўчых і рэгламентуючых палажэннях ці іншых мерах, прынятых імі з мэтай выканання дадзенай Канвенцыі.

Артыкул 30 – Доклады Камітэта

1. Камітэт прадстаўляе на кожную сесію Генеральнай асамблеі даклад, які рыхтуецца на аснове яго дзейнасці і дакладаў дзяржаў–удзельніц, указаных вышэй у артыкуле 29.
2. Гэты даклад даводзіцца да ведама Генеральнай канферэнцыі ЮНЕСКА.

■ VIII. ПЕРАХОДНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 31 – Сувязь з абвяшчэннем шэдэўраў вуснай і нематэрыяльнай спадчыны чалавецтва

1. Камітэт уключае ў Рэпрэзентатыўны спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны чалавецтва шэдэўры вуснай і нематэрыяльнай спадчыны чалавецтва, абвешчаныя да ўваходжання ў сілу дадзенай Канвенцыі.
2. Уключэнне пазначаных шэдэўраў у Рэпрэзентатыўны спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны чалавецтва ніякім чынам не прадвызначае крытэрыі, якія ўстанаўліваюцца ў адпаведнасці з пунктам 2 артыкула 16 прымяняльна да наступных уключэнняў.
3. Пасля ўваходжання дадзенай Канвенцыі ў сілу не будуць праводзіцца ніякія далейшыя абвяшчэнні.

IX. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ**Артыкул 32 – Ратыфікацыя, прыняцце і зацвярджэнне**

1. Дадзеная Канвенцыя падлягае ратыфікацыі, прыняццю або зацвярджэнню дзяржавамі–членамі ЮНЕСКА ў парадку, прадугледжаным іх адпаведнымі канстытуцыйнымі працэдурамі.
2. Ратыфікацыйныя граматы, дакументы аб прыняцці або зацвярджэнні здаюцца на захаванне Генеральнаму дырэктару ЮНЕСКА.

Артыкул 33 – Далучэнне

1. Дадзеная Канвенцыя адкрытая для далучэння ўсіх дзяржаў, якія не з'яўляюцца членамі ЮНЕСКА, якім Генеральная канферэнцыя Арганізацыі прапануе далучыцца да гэтай Канвенцыі.
2. Дадзеная Канвенцыя адкрытая таксама для далучэння тэрыторый, якія маюць поўнае ўнутранае самакіраванне, і прызнаюцца такімі Арганізацыяй Аб'яднаных Нацый, але не дасягнулі поўнай незалежнасці ў адпаведнасці з рэзалюцыяй 1514 (XV) Генеральнай Асамблеі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, і якія валодаюць кампетэнцыяй па пытаннях, што рэгулююцца дадзенай Канвенцыяй, у тым ліку кампетэнцыяй па заключэнні дагавораў, якія адносяцца да такіх пытанняў.
3. Дакумент аб далучэнні здаецца на захаванне Генеральнаму дырэктару ЮНЕСКА.

Артыкул 34 – Уваходжанне ў сілу

Дадзеная Канвенцыя ўваходзіць у сілу праз тры месяцы з дня здачы на захаванне трыццатай ратыфікацыйнай граматы ці дакумента аб прыняцці, зацвярджэнні або далучэнні, але ў дачыненні толькі да тых дзяржаў, якія здалі на захаванне свае ратыфікацыйныя граматы або дакументы аб прыняцці, зацвярджэнні ці далучэнні ў пазначаны дзень альбо раней. У адносінах да любой іншай дзяржавы–ўдзельніцы Канвенцыя ўступае ў сілу праз тры месяцы з дня здачы на захаванне яе ратыфікацыйнай граматы ці дакумента аб прыняцці, зацвярджэнні або далучэнні.

Артыкул 35 – Федэратыўныя або неўнітарныя канстытуцыйныя сістэмы

Наступныя палажэнні прымяняюцца да дзяржаў–удзельніц, якія маюць федэратыўную ці неўнітарную будову:

а) у дачыненні да палажэнняў дадзенай Канвенцыі, прымяненне якіх адносіцца да юрысдыкцыі федэральнай або цэнтральнай заканадаўчай улады, абавязацельствы федэральнага або цэнтральнага ўрада будуць такімі ж, як і абавязацельствы дзяржаў-удзельніц, якія не з'яўляюцца федэратыўнымі дзяржавамі;

б) у дачыненні да палажэнняў дадзенай Канвенцыі, прымяненне якіх адносіцца да юрысдыкцыі ўваходзячых у склад федэрацыі асобных штатаў, абласцей, правінцый, ці кантонаў, якія ў адпаведнасці з існуючай у іх канстытуцыйнай сістэмай не абавязаны прымаць заканадаўчыя меры, федэральны ўрад даводзіць пазначаныя палажэнні да ведама кампетэнтных улад штатаў, абласцей, правінцый або кантонаў з рэкамендацыяй аб іх прыняцці.

Артыкул 36 – Дэнансацыя

1. Кожная дзяржава-ўдзельніца можа дэнансаваць дадзеную Канвенцыю.
2. Дэнансацыя ратыфікуецца пісьмовым актам, які здаецца на захаванне Генеральнаму дырэктару ЮНЕСКА.
3. Дэнансацыя ўступае ў сілу праз дванаццаць месяцаў пасля даты атрымання акта аб дэнансацыі. Яна ніякім чынам не змяняе фінансавых абавязацельстваў, прынятых на сябе дзяржавай-удзельніцай, якая ажыццяўляе дэнансацыю, да даты ўваходжання ў сілу выхаду з Канвенцыі.

Артыкул 37 – Функцыі дэпазітарыя

Генеральны дырэктар ЮНЕСКА, выступаючы ў якасці дэпазітарыя дадзенай Канвенцыі, інфармуе дзяржавы-члены Арганізацыі, дзяржавы, якія не з'яўляюцца членамі Арганізацыі, пазначаныя ў артыкуле 33, а таксама Арганізацыю Аб'яднаных Нацый аб здачы на захаванне ўсіх ратыфікацыйных грамат, дакументаў аб прыняцці, зацвярджэнні ці далучэнні, згаданых у артыкулах 32 і 33, а таксама аб актах дэнансацыі, пазначаных у артыкуле 36.

Артыкул 38 – Папраўкі

1. Дзяржава-ўдзельніца шляхам пісьмовага паведамлення, накіраванага Генеральнаму дырэктару ЮНЕСКА, можа прапанаваць папраўкі да дадзенай Канвенцыі. Генеральны дырэктар рассылае такое паведамленне ўсім дзяржавам-удзельніцам.

2. Калі на працягу шасці месяцаў з даты рассылкі пазначанага паведамлення не менш паловы дзяржаў–удзельніц дадуць станоўчыя адказы на гэту прапанову, Генеральны дырэктар прадстаўляе яе наступнай сесіі Генеральнай асамблеі для разгляду і магчымага прыняцця.

3. Папраўкі прымаюцца большасцю ў дзве трэці дзяржаў–удзельніц, якія прысутнічаюць і ўдзельнічаюць у галасаванні.

4. Папраўкі да дадзенай Канвенцыі пасля іх прыняцця падлягаюць ратыфікацыі, прыняццю, зацвярджэнню або далучэнню дзяржавамі–ўдзельніцамі.

5. Папраўкі ўваходзяць у сілу, але толькі ў адносінах да дзяржаў, якія ратыфікавалі, прынялі, зацвердзілі гэтыя папраўкі да дадзенай Канвенцыі або далучыліся да іх, праз тры месяцы з дня здачы на захаванне дакументаў, указаных у пункце 3 дадзенага артыкула, дзвюма трэцямі дзяржаў–удзельніц. Далей для кожнай дзяржавы–ўдзельніцы, якая ратыфікуе, прыме, зацвердзіць папраўку або далучыцца да папраўкі, дадзеная папраўка ўваходзіць у сілу праз тры месяцы з дня здачы на захаванне дзяржавы–удзельніцай яе дакумента аб ратыфікацыі, прыняцці, зацвярджэнні або далучэнні.

6. Працэдура, акрэсленая ў пунктах 3 і 4, не прымяняецца ў адносіх да паправак артыкула 5, які тычыцца колькасці дзяржаў–членаў Камітэта. Такія папраўкі ўваходзяць у сілу ў момант іх прыняцця.

7. Дзяржава, якая становіцца ўдзельніцай дадзенай Канвенцыі пасля ўваходжання ў сілу паправак у адпаведнасці з пунктам 4 дадзенага артыкула, калі толькі яна не заяўляе аб іншым намеры, лічыцца:

а) удзельніцай дадзенай Канвенцыі з прынятымі да яе папраўкамі;

б) удзельніцай дадзенай Канвенцыі без прынятых да яе паправак у адносінах да ўсякай дзяржавы–ўдзельніцы, не звязанай гэтымі папраўкамі.

Артыкул 39 – Аўтэнтычнасць тэкстаў

Дадзеная Канвенцыя састаўлена на англійскай, арабскай, іспанскай, кітайскай, рускай і французскай мовах, прычым усе шэсць тэкстаў з’яўляюцца ў роўнай ступені аўтэнтычнымі.

Артыкул 40 – Рэгістрацыя

У адпаведнасці з артыкулам 102 Статута Арганізацыі Аб’яднаных Нацый дадзеная Канвенцыя рэгіструецца ў Сакратарыяце Арганізацыі Аб’яднаных Нацый па просьбе Генеральнага дырэктара ЮНЕСКА.